

ที่ กษ ๐๓๐๗/๔๕๖๑

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๔ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ้างเก็บน้ำหัวแม่ดง เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๙) ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙
๓. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการคลังประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๖๕
๔. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวน ๑๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน
อ้างเก็บน้ำหัวแม่ดง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องที่เสนอตั้งกล่าวนี้ข้ามไปยังที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการคลังประทาน
และการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔(๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๘(๑) แห่งพระราชบัญญัติการคลังประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๖๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการคลังประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๘ ทั้งนี้
รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด ชาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบ
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรม
เพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไปอย่าง
มีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการคลังประทาน และเป็นการรองรับ
การขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาครัฐกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต สมควรกำหนด
ทางน้ำชลประทานซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๙) ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙
กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน
โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการคลังประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๖๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการคลังประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๘
จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง ดังนี้

ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ้างเก็บน้ำหัวยังคง เป็นทางน้ำชลประทาน ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... (จากศูนย์กลางเชื่อดิน อ้างเก็บน้ำหัวยังคง ตำบลกุสุมารย์ อำเภอ กุสุมารย์ จังหวัดสกลนคร ถึงขึ้นไปทางด้านเหนือน้ำ ในเขตตำบลกุสุมารย์ อำเภอ กุสุมารย์ จังหวัดสกลนคร)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจกรรมทางการ เกษตรกรรม การประปาหรือกิจการอื่น ที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทาน จะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนบท้ายให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการชลประทานที่ออกให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี หรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้วางเรื่องจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐ ในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำ ที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียน เพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทานอันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

โดยที่การใช้น้ำนองภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรการด้านน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สำหรับปริมาณน้ำให้ผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

- ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำท้ายແಡง มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๑.๑๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาส่วนภูมิภาค สาขาสกลนคร ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภคและการเกษตรประมาณ ๐.๔๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำทางน้ำชลประทานแห่งนี้ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำชลประทานซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๘ (๑)

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำท้ายແດง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ มาเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤชภู บุญราช)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo_rid@rid.go.th